

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§3.8-5

Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ὕπευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Ποιες ακριβῶς εἶναι οἱ τρεῖς κατηγορίες τις ὁποῖες ὁ Μαντίθεος δηλώνει ὅτι σκοπεύει νὰ ανασκευάσει; (μονάδες 4)

β. Νὰ γράψετε τὸν ἀριθμὸ που ἀντιστοιχεῖ σὲ καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω περιόδους λόγου καὶ δίπλα σὲ αὐτὸν τὴ λέξη «**Σωστό**», ἀν εἶναι σωστή, ἢ τὴ λέξη «**Λάθος**», ἀν εἶναι λανθασμένη, με βάση τὸ ἀρχαῖο κείμενο (μονάδες 3) καὶ νὰ τεκμηριώσετε κάθε ἀπάντησή σας γράφοντας **τις λέξεις/φράσεις** τοῦ ἀρχαίου κειμένου που τὴν ἐπιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν Αθήνα καὶ ζοῦσαν στὴν περιοχὴ τοῦ Πόντου κατὰ τὴν περίοδο κατεδάφισης τῶν Μακρῶν Τειχῶν.
2. Ὁ Μαντίθεος καὶ ὁ ἀδελφὸς του δὲν ἐπέστρεψαν στὴν Αθήνα παρὰ μόνον ὅταν εἶχε πέσει τὸ καθεστῶς τῶν Τριάκοντα.
3. Σύμφωνα με τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μαντίθεου, οἱ Τριάκοντα ἦταν πρόθυμοι νὰ συνεργαστοῦν με ὅλους ὅσοι συμμετείχαν στὴν κατάλυση τῆς δημοκρατίας.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά Βιβλ.2. κεφ.2 §§20-23

Στὸ κείμενο που ἀκολουθεῖ ὁ ἱστορικός ἀναφέρεται στὶς ἐξελίξεις που ὁδήγησαν στο τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ στὴ συνθηκολόγηση τῆς Αθήνας τὸ 404 π.Χ.

Οι Λακεδαιμόνιοι όμως δήλωσαν ότι αρνούνται να υποδουλώσουν πόλη ελληνική που τόσες υπηρεσίες είχε προσφέρει τον καιρό του μεγαλύτερου κινδύνου που είχε απειλήσει ποτέ την Ελλάδα· δέχτηκαν λοιπόν να γίνει ειρήνη με τον όρο ότι οι Αθηναίοι θα γκρεμίσουν τα Μακρά Τείχη και τα τείχη του Πειραιά, θα παραδώσουν όλα τους τα πλοία εκτός από δώδεκα, θα φέρουν πίσω τούς εξόριστους, θα 'χουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους με τους Λακεδαιμονίους και θα εκστρατεύουν μαζί τους στη στεριά και στη θάλασσα, όπου τους οδηγούν αυτοί. (...) Την άλλη μέρα οι πρέσβεις ανέφεραν τους όρους που έβαζαν οι Λακεδαιμόνιοι για ειρήνη· στ' όνομα ολωνών μίλησε ο Θηραμένης, λέγοντας ότι έπρεπε να εισακούσουν τους Λακεδαιμονίους και να γκρεμίσουν τα Τείχη. Μερικοί αντιμίλησαν, η μεγάλη πλειοψηφία όμως τον επιδοκίμασε κι αποφάσισαν να δεχτούν την ειρήνη. Μετά απ' αυτά ο Λύσανδρος αγκυροβόλησε στον Πειραιά, οι εξόριστοι γύρισαν, και βάλθηκαν με πολλήν όρεξη να γκρεμίζουν τα Τείχη, στους ήχους αυλού που έπαιζαν κορίτσια — νομίζοντας ότι από κείνη τη μέρα ελευθερωνόταν η Ελλάδα.

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

B4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **έπεδήμουν**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Μερικοί πολιτικοί συμπεριφέρονται σαν τους αρχαίους .....· παραπλανούν και παρασύρουν τον λαό με απατηλές υποσχέσεις.
- Ανακοινώθηκαν τα επίσημα αποτελέσματα των ..... εκλογών.
- Τα χελιδόνια είναι ..... πουλιά, γιατί μεταναστεύουν το φθινόπωρο για πιο ζεστές χώρες.
- Έρευνα για τη σχέση των παιδιών με το διαδίκτυο είδε πρόσφατα το φως της .....
- Εργάζεται ως ..... σε εφημερίδα.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Απομνημονεύματα Βιβλ. 3, κεφ. 9. §§10-11

(έκδ. του Marchant, E.C. Oxford: Clarendon Press, 1921, ανατ. 1971)

Ο Ξενοφώντας στο έργο του *Απομνημονεύματα* επιχειρεί να ανασκευάσει τις κατηγορίες και ενστάσεις ενάντια στη φιλοσοφία του δασκάλου του, του Σωκράτη, και να παραθέσει μία

σειρά από επεισόδια χαρακτηριστικά του βίου και του τρόπου σκέψης του. Στις παραγράφους που ακολουθούν παραθέτει τις απόψεις του δασκάλου του για τα χαρακτηριστικά του άρχοντα αλλά και του αρχόμενου.

Βασιλέας δὲ καὶ ἄρχοντας οὐ τοὺς τὰ σκῆπτρα ἔχοντας ἔφη εἶναι οὐδὲ τοὺς ὑπὸ τῶν τυχόντων αἰρεθέντας οὐδὲ τοὺς κλήρῳ λαχόντας οὐδὲ τοὺς βιασαμένους οὐδὲ τοὺς ἐξαπατήσαντας, ἀλλὰ τοὺς ἐπισταμένους ἄρχειν. Ὅποτε γάρ τις ὁμολογήσειε τοῦ μὲν ἄρχοντος εἶναι τὸ προστάττειν ὅ,τι χρή ποιεῖν, τοῦ δὲ ἀρχομένου τὸ πείθεσθαι, ἐπεδείκνυεν ἔν τε νηὶ τὸν μὲν ἐπιστάμενον ἄρχοντα, τὸν δὲ ναύκληρον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ νηὶ πάντας πειθομένους τῷ ἐπισταμένῳ, καὶ ἐν γεωργίᾳ τοὺς κεκτημένους ἀγρούς, καὶ ἐν νόσῳ τοὺς νοσοῦντας, καὶ ἐν σωμασκήσῃ τοὺς σωμασκοῦντας, καὶ τοὺς ἄλλους πάντας οἷς ὑπάρχει τι ἐπιμελείας δεόμενον, ἃν μὲν αὐτοὶ ἠγῶνται ἐπίστασθαι ἐπιμελεῖσθαι· εἰ δὲ μή, τοῖς ἐπισταμένοις οὐ μόνον παροῦσι πειθομένους, ἀλλὰ καὶ ἀπόντας μεταπεμπομένους, ὅπως ἐκείνοις πειθόμενοι τὰ δέοντα πράττωσιν· ἐν δὲ ταλασίᾳ καὶ τὰς γυναικάς ἐπεδείκνυεν ἀρχούσας τῶν ἀνδρῶν διὰ τὸ τὰς μὲν εἰδέναι ὅπως χρή ταλασιουργεῖν, τοὺς δὲ μὴ εἰδέναι.

λαγχάνω κλήρῳ: εκλέγομαι με κλήρο, κληρώνομαι

ναύκληρος: ιδιοκτήτης πλοίου

σωμασκέω-ῶ: εξασκῶ το σώμα, κάνω σωματικές ασκήσεις

ταλασία: εριουργία (κατεργασία μαλλιών)

ταλασιουργέω-ῶ: επεξεργάζομαι το μαλλί

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὅποτε γάρ τις ... ἐπίστασθαι ἐπιμελεῖσθαι».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

εἶναι: εἶναι ..... στο .....

ὑπὸ τῶν τυχόντων: εἶναι ..... στο .....

ὅ,τι: εἶναι ..... στο .....

πάντας: εἶναι ..... στο .....

τῶν ἀνδρῶν: εἶναι ..... ΣΤΟ .....

(μονάδες 5)

β. «ἐν δὲ θαλασίᾳ καὶ τὰς γυναῖκας ἐπεδείκνυεν ἀρχούσας τῶν ἀνδρῶν διὰ τὸ τὰς μὲν εἰδέναι ὅπως χρή ταλασιουργεῖν, τοὺς δὲ μὴ εἰδέναι»: Με ποια δευτερεύουσα πρόταση δηλώνεται αυτό που οι γυναίκες γνωρίζουν καλά; Να την εντοπίσετε (μονάδα 1), να αναφέρετε το είδος της (μονάδες 2) και τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 2).

Μονάδες 10